

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шади. 143.322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймас від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 4-50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 лл., Німеччині 750 мар.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацкій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зама адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Нова фаза китайської війни.

Львів, 8. травня 1928.

По найновіших вістках з Китаю, японські військові сили в Чінанфу, що склалися з однієї бригади, мусіли піддатися китайським відділам наслідком нестачі муніції. Китайці роззброїли японців, яких було 2500 душ. Командант японської бригади поповнив із сорому самогубництво, виконавши на собі „гаракірі“. Японія вислала на освобождення своїх військ у Чінанфу більші відділи, приїзду яких сподіється кожної години. З приводу тих подій, президент міністрів Танака заявив урядово, що японський уряд рішив зрівнати взаємини з Нанкінгом і відкликати звідти свого консула.

Стільки кажуть останні вістки про китайські події. Що це? — питає кожний. Чи нова війна на далекому сході, чи справді заноситься на війну Японії з Китаєм?

Положення в Китаю здавна неясне, загадочне. Там виступає стільки армій і стільки їх вождів-ватажків, що справді важко визнати в гаманішніх подіях. Ми не раз уже писали про головні військові групи і їх вождів у Китаю і сьогодні ще раз усе те повторимо. А саме: Не звважаючи на безліч військових груп, що поборюються взаємно з найбільшою залістю, зайшла там в останніх місяцях зміна остільки, що полуднева група, яка стоїть під проводом Чанг-Кай-Шека, розбивши численні поменші відділи, вибила на одню з перших місць. Ця група, яку називають загальною націоналістичною, посувається чимраз далі на північ, де вона розбила цілковито армію ген. Чанг-Цо-Ліна і завдала велику частину провінції Шантунг, найурожайнішої в державі, справжнього шпихліра Китаю.

Так представлялася ситуація в Китаю до останніх днів. А тепер вона скомплікована випадками, змальованими на вступі минульшої статті, випадками, далекосягисті яких годі міни передбачити. Японська інтервенція у виді однієї бригади, що прибула до Чінанфу і була роззброєна після завзятої стрілянини, нам покищо не цікаво зрозуміла. Знаємо тільки, що японські відділи роззброїли т.з. християнський генерал раз Фенг, що тепер бореться по стороні Чанг-Кай-Шека проти північних військ. Обидва ці генерали настушають проти столиці Китаю — Пекіна.

Які наслідки може мати роззброєння японської бригади китайцями? Наслідки можуть бути різні — до війни Японії з Китаєм включно. Японія слідить уважно все те, що переживає Китай, а сировокована ним — тим завзятіше дбає про поширення своїх впливів у Манджурії, де вона вже й так станула сильною ногою. Треба знати, що ця велика країна з 25-мільйонним населенням стоїть здавна в орбіті інтересів Японії, яка поклала там свою руку не тільки на залізницю, але й збуває там виробів свого промислу і веде на широку скалю торгівлю. Отже Японія в китайських подіях безперечно дуже заінтересована і вона сама помагає роздурити там обидь братовбивчої війни.

Як не як, а на успокоєнні в Ки-

КОНЦЕРТ Н. ВАХНЯНИНА

В 20-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
СЕРЕДА 9. ТРАВНЯ Ц. Р.

В ГОДИНІ 7-30 ВЕЧЕРОМ.

САЛЯ ЛИСЕНКА.

таю, де кипить уже від ряду літ, не заноситься. Що більше — там може прийти тепер до великого конфлікту, а навіть до війни з Японією. Для Європи есентуальна війна між двома найбільшими державами жовтої раси, в Азії означала би, що

небезпека жовтої раси, про яку стільки писалося й говорилося до і після світової війни, заломилася на довгий час, коли не на завжди. Бо де два бються, там третій користає. Де два взаємно себе ослаблюють, там зростає в силу третій.

„Українізація“ в практиці.

Лиха доли „українізації“ серед робітництва. — Несерйозність „українізації“ та серйозність русифікації в червоній армії на Україні.

Комуністичні харківські верхи передрадовані тепер теоретичними дискусіями, міркуваннями і теоретичними писаннями на тему „шумськізму“, „хвильовизму“ і „зради“ КПЗУ. В кожній діяльній названій діяльності доказують вони, що найбільшими ворогами українського трудового народу є саме „шумськісти“ та інші „хвильовисти“ тому, що габурюють тихе плесо теперішньої радянської політичної „рівноваги“ на Україні „націоналістичними“ кличми, які мекують зі „зрадою“ пролетарських інтересів і зі спроневеренням ідеям чистої програми комунізму в національному питанні. Теперішні сильні у дуже конкретні (чисто фізичні) аргументи провідники КП(б)У з жидом Кагановичем на чолі твердять не тільки те, що вони єдині вірно інтерпретують у теорії та реалізують у практиці лєнінську концепцію розв'язки національної проблеми в приноворенні її до України, але й єдині ведуть інтенсивну працю над розбудовою української (очев. пролетарської) культури та над проводженням українізації. Так у теорії!

Щож виявляє практика? Спробуємо відповісти на це на основі комуніст. джерел. Ось у харківському „Комуністі“ находимо статтю Рутера про українізацію п'ятиох великих промисл. осередків. На них працює 4500 робітн., а між ними є 850 членів і кандидатів компартії. Укр. робітників є всього 2000, а тім партійних 330. Теперішній правитель України хвалиться все, що вони, мовляв, українізують пролетаріят, який є „авангардом“ революції і підставою їх політичної екзистенції. Про ту українізацію в п'ятиох виробничих осередках пише Рутер дослівно, що досі „в галузі українізації й розяснення нашої нацполітики, коли нічого не зроблено, то в найкращому випадку зроблено надзвичайно мало“.

Це так в осередках металюобробного промислу „Серп і Молот“ і у відливарній та в осередках поліграфічного промислу „Червоний Друк“, „Пролетарій“ і ім. Фрунзе. Рутер характеризує далі положення ось як:

„Ліній А дирекція партії в галузі національної політики та українізації не усвідомлено як колективної роботи, що її треба енергійно здійснювати. Партійні, провідні вершини виваляють у цих сферах актуальних питань несприятелію бездіяльність і байдужість, що об'єктивно сприяє протидіянню тенденціям. З такого стану політики партії в національному питанні відбувається лише на словах; ліній на місцях часто ведуть проти цієї політики і викликають

недовіра, а також різні перекозчення. Відсутність і недостаток інформації про нашу нацполітику кінець-кінцем йдуть на руку елементам, що бажають політичної „лабунії“ (політичної аморальності) й породжують такі явища як пасивний опір українізації.“

Отже й самі харківські комінтереси ортодокси відкрили вже пасивний опір українізації у самому „авангарді“ пролетарської революції серед робітництва. Коли ж справа представляється так у таких великих виробничих осередках, то щож казати про інші, менше важкі та підрядніші? Але перейдімо до конкретних фактів у названих осередках, які подає тойже Рутер.

„За матеріалами обстежу — пише він — в галузі українізації ми маємо мікус. Майже скрізь українська мова не дає собі права громадянства. На заводі „Серп і Молот“, образно відносячись українська мова становить 5 проц. На механічно-чавуно-ливарному про неї забуто на всі 100 проц. Там взагалі говорять, що українські робітники (60 проц.) навіть між собою не говорять по українському. Але були й інші приклади. Були смішні, що виступали своєю рідною українською мовою. І щож? З них глузували. Числячись до кожного слова і кожної помилки й утворювали настрої, що це мужицька мова. Скрізь і повсюди по партійних, професійних і комсомольських осередках дозволяється провадитися російською мовою. Виняток становить комсомольський осередок „Червоний Друк“. По червоних кутках підчас райшніх і обідніх перерв на загальних партійних і позапартійних зборах скрізь російська мова на 100 проц. Всі спікагати видаються руською мовою і лише вряда, як біля ворота, просякочуть кореспонденти українською мовою. А біля осередків, фракції ФЗК, комсомольські бюро, очевидно, зв'язати це за нормальне. Коли один доповідач на загальних зборах зробив доповідь українською мовою, комсомольці не виступали, вони заявили, що не розуміють цієї мови. А коли один голова заводу вирішив українізувати засідання ФЗК, то інші члени попросили його перейти на руську мову, бачте, вони теж не розуміють української мови. І не дивно, що після таких виступів, комсомольці, з роду українці, заявляють, що їх рідна мова руська, а українці робітники, що це одною ногою стоять на селі, починають соромитися своєї „мужицької мови“.

Чи треба більше? Хіба з того не видно до чого воно йде? Для комуністичних „аристократів“ українська мова стала „мужицькою“. Чуєте? Мужицькою! Про бойкот українських книжок і тих і ім подібних робітничих осередках уже й казати не доводиться. Та всеж для ілюстрації наведемо за Рутером, що в бібліотеці „Червоного Друку“ на 1625 примірників книжок є всього 100 українських, а перед обстежуванням ця цифра була ще менше.

10. В бібліотеці механічного заводу на 439 всіх книжок — українських є тільки 35, і т. д. Доходить до того, що й українську комуністичну пресу там бойкотують. Словом „розквіт“ українізації серед робітництва і тому нема потреби дивуватися, коли український робітник астидається української мови. Ленінівську розв'язку нащипання дітьми з КП(б)У бачимо як із долони!

Але перейдімо до українізації в червоній армії. Там картина ще сумніша. Дані беремо теж з харківського „Комуніста“ і до того з дописів червоноармійських кореспондентів. Кореспондент Причко з 9-го кінного дивізіону пише:

„Є партійці, що знають українську мову. Але йшли такий товариш, коли йому пропонували говорити на зборах по українськи, відповів: „я збираюсь говорити серйозно, а тому говоритиму російською мовою“. Кореспондент Мухін з 285 полку пише: „У нашій полкової бібліотеці є 12 тисяч книжок. В тім українських 2 і пів тисячі. Але щодо читання тих, то похвалитися тут нічим. За останній місяць українських книжок прочитано лише 210. Сюди входить не тільки література, але й підручники до навчання. За тойже час російських книжок неречитано 5000. Який з цього висновок? Чи не хотять читати української літератури? Нічого подібного! Причина тут криється в ставленні закладуючої бібліотекою та командією до справ українізації. Захід бібліотекою й пачаєм на зоружжя, щоб помагає про українізацію, а українську книжку він рекомідує приблизно так: „українською мовою лише шпигі ламає в гарматах, тому читайте російські книжки“. — Кореспондент Юрченко пише про українізацію: „справе в тому, що з червоноармійцями розмовляють виключно по російськи і ачать їх теж виключно по російськи“. Інший кореспондент подає: „Ось маєте у нас був такий випадок: спитав яхось червоноармійський командир: чи скоро десантація курить? А той відповів: „говорите по руськи, я не памію на українськи. Що то за курить?“. Або ще: звертається козак до молодшого командира: „тоя, командире, скажіть мені“, а той грізно: „говорите как нужно“. І козак намагався говорити „как нужно“, тобто російською мовою. Було це в 3-тій кінному полку.

Все наведене запитували ми з органу ЦККП(б)У „Комуніст“. Виходить з того, що в військових частинах, де, як подля тойже „Комуніст“, є 70—80 відсотків українців, серйозно ведеться тільки русифікація. Українізацію трактують там як баласт, як декорацию, бо навіть на курси для українізації, влаштування яких зв'язане з видатками й оплатою учителів, цілковито не ходять. Про це теж пише в „Комуністі“ один з кореспондентів. Словом у червоній армії роблять усе, щоб українського молодія відучити від української мови, щоб йому її збридити, бо ж хто хоче говорити „серйозно“ мусить говорити по російськи. Іншими словами червона армія є на Україні таким самим засобом русифікації як була ним колись царська армія. Ось такими то шляхами ведуть теперішні диктатори з КП(б)У так звану українізацію України.

ЗАПРОШЕННЯ ВАРДІМАРАСА
ДО ЛЬВОНУ.

(Ш) Англієцький поет в Києві Азійов запросив в Києві англієцького поета Вардівараса на українську мову до Львону. Литовський поет в Києві Азійов запросив в Києві англієцького поета Вардівараса на українську мову до Львону. Литовський поет в Києві Азійов запросив в Києві англієцького поета Вардівараса на українську мову до Львону.

В павутинній сітці.

Війна війни і помішання пань. — Салма на українську школу. — Арешти в Яворові й нищення української молоді. — Розв'язання вищих класів станиць української гімназії.

Війна зі своїми наслідками в багатьох відношеннях спричинила глибокі потрясіння в перевертоті, а політика у вузькопарному значінні, себто лише економіко-політичній, а не всім відношенням добо, розмаїла і шкідливістю відносин добо в кожну щітку життя. Війна зі своїми наслідками спричинила різкий перевертот у сфері моральній, війна в життєвій мірі вивернула в широкіх водах суціль і розуміння ідеї й діяльності, перемішувати посягати і саможертву й спекуляцію і шкурництво, а часто навіть і провонацію.

Особливо було розв'язується те ідеї, що замінювала й політичній розв'язується тем, де під вагою гнітувального армізму наступав термінологічно-суцільний зміст. Розуміється на непродуктивна, його відрукована, безплідна, на коротку моту обрахована реакція армізму є вою на мнє тих, що чигають на якусь установку чи якусь групу людей. Тоді виступає приборкування, розбавлення, розпоршування, нищення. Воєн енергія того гуртка, а часто й громадянства, себто всіх його активних елементів є вловити той гурток в наставленого селян, або відвинути небезпеку від даної установи.

Приводити факти в недавнього минулого не є нашим завданням. Але значиміше дещо, що від кількох літ у північній сітці знаходиться українська школа. Дещо в гімназії у Коломиї, в Перемишлі, в Долині, а в останніх часах у Львові є цього найкращим доказом. Коломийську гімназію перетворено на половину, перемішану амальгему й обмежено, а долинську перетворено на повну. Політичність на ідейному підкладі дала зброю в руки тих, що засідали на українську школу. В останніх часах той процес „павутинної сітки“ був припинився, щоб по якомусь часі проявитися в новій формі. Історія чимених март. Пласудського, а офіція заклад на чомешанській дор. Сабата і пресово-поліційний даєм на тривогу — все те творило одну цілість в павутинній сітці, в якій закладється українська школа.

Не минуло й кількох тижнів від того часу, як у „Слові Польско-го“, великим прислухуюсь органі адзорієнтованих випускельських елеків, читали ми щітку про „любо гинило саботажистуф руоки“, тим разом у Яворові.

По звісткам „Слов-а Польско-го“, очевидно змовиченим від яворівської полі-

ції, 1. травня в Яворові на мурах міста появилася „протидержавній офіції“, а одночасно бурмістрів піднявено стирту сіна. Поліція вивізнула опричашників цих актів в особі 4-ох учнів української гімназії, яких арештувала й відотавила до суду. Молва, два а цих підняли стирту сіна, щоб відвернути увагу волоні і ревонити по місті „протидержавній відозві“.

Негайно звернулися ми до Яворова і довідалися ось що:

В дні 1. травня справді появилася на мурах міста „протидержавній відозві“, але була це невичайні комуністичні листи в відозві. З бурмістра згоріла теж тоді стирта сіна. Mutatis mutandis одні й другі інформації поєднуються до цієї точки. Шкож торкається дальших інформацій, то фактом є тільки те, що поліція арештувала тогочасних учнів VII. класу яворівської гімназії, а саме Савку Балашкого, Грабовського й Олексюна під аммітом розв'язування відозви і підпалу стирти сіна. На тому цього підпалу курують різні поголоски. Одні говорять, що це діло комуністів, другі, що то звичайна провокація, а треті, що то вплив такі бурмістрівської служби. Та все це лише чулки і поголоски. Арештовані переслухані на поліції, а офіція в суді, відпекалася від імпутування їм впливів, а тільки одні з арештованих признав, що він розв'язував відозву, які застав у себе в хаті в погрозливим злетом. Шкож до підпалу, то всі арештовані визнавали своє алібі, себто повну непричастість у суцільованому їм акті. Ясно, що після цього лишилося тільки одне: винистити арештованих і шукати дійсних опричашників підпалу, бо розв'язування відозви є в груті річи дурниною, а на всякий випадок невеличким „злочином“. Тимчасом молодих хлопців тримається в тормі, замість у школі, та ще й заходить можливість, що їх відставлять до сільської влади при окружному суді в Перемишлі.

Це одні факти. А другий такий: В Станиславській дирекції розв'язала самостійно всі чотири вищі класи української гімназії і про свій вплив повідомила шкільну кураторію. Прячником такого дравопського заардження правителів гімназії і то під вплив шкільного року є та обставина, що значна частина учнів вищої гімназії не закла учасня у святкуваннях 8. мая. Наслідок цієї поведінки учнів був той, що на другий день,

коли вони явились в школу, їх розшумно до дому. Справа опинилася вкінці в кураторії, яка остаточно має рішити справу. Ось так прийшла черга і на станицько-дільську гімназію. „Ревонити“ й правителів опричашників доні клопоту для учнів і їх батьків та підняла знову одну шкільну усталову.

Неуважність у світі 8. мая не є таким страшним „злочином“, щоб аж розв'язати всі вищі класи станицько-дільської гімназії. Бо треба мати на увазі, що свято 8. мая, хоч і перетворилося формально у „державне свято“, то воно всетаки є польським національним святом. Спеціально таку марку й такий характер мало воно в Галичині (бо тільки тут його обходжено) перед війною і таку марку набувало воно й до війнишнього дня на нашому ґрунті. Бо й справді, яке відношення до чисто вадерсової конститутції 8. мая мають українці, які навіть можуть у повній хористоті в випишній, живої польської конститутції!

Та якнебудь маються справи, не можна з пасивною поведінкою учнів зитисати аж такі далекойдучі консеквенції. Ту справу мусить вати в свої руки українська пар. репрезентація.

Ці два факти: арешти в Яворові і розв'язання вищих класів української гімназії в Станиславській підлягло додумувати, що українська школа знаходиться в павутинній сітці. Вона окружена зі всіх боків темними духами, які чигають тільки на те, щоб її підірвати, перетербити, зникнути. Найгірше, коли до цього прикладають свою руку ще й ті, що приписують себе до українського народу.

Розв'язана тайна „вулканічного“ пилу.

В останньому числі часопису „Slowo Polskie“ (ч. 124 з дня 7 мая 1928) поданий вислід хемічного розсліду відомого загадкового пилу, що впав 27-го квітня на широкіх просторах галицької України та сумежних околицях та стрівожних широкі кола населення. Розслід зроблений хеміком д-ром М. Вествалевичем і представляється ось так:

SiO ₂	57.25 %
Al ₂ O ₃	14.08
H ₂ O	11.13
Fe ₂ O ₃	7.72
Na ₂ O, K ₂ O	5.82
CaO	2.36
MgO	0.29
SiO	0.30
CO ₂	0.19
P ₂ O ₅	0.09
Cl	0.07
TiO ₂	сліди

Переклад цих таємних знаків на загально-розумілу мову одержали ми від проф. І. Раковського, який дав нам щодо таємного пилу (теми стільки неозначені адогачів звичайних смертників і місцевих учених!) ось яке пояснення:

Як бачимо із цієї агаляції згаданий пил складається майже в повній мірі з кремінки, себто піску (SiO₂) а містак із значних кількостей звичайної глини Al₂O₃, води (H₂O), лусочок залізної руди т. зв. гематиту, малих кількостей оксидів деяких металів, як потас, (K₂CO₃) натр (Na₂) магн (Mg), крем (Si) фосфор (P) і тиктан (Ti), а вкінці хлор (Cl). Всі ті складники вказують на те, що маємо тут до діла із звичайним порошком дуже зближеним до того, який в погідні дні гуляє по вулицях нашого Львова, засипуючи очі бідним мешканцям.

Двокіс вугля (CO₂) вказує на те, що в пилі є також частинки рослинного походження, а коли не подано між складниками конкретно, в такому разі, азоту, то явно тут недокладність розсліду. Але д-р Вествалевич виразно каже, що в пилі були „органічні залишки“. Лусочки гематиту вказують нам на те, що згаданий порошок походить із околиць, де є достатком цієї цінної руди заліза — по напрямі пилу судячи, це може бути тільки південна Україна. І справді: з часопису Великої України довідуюся, що саме в дні 25-го і 26-го квітня шліф так страшний буровій, який порозбивав кораблі і човна на Дніпрі, понісав хаті, та пірвав із собою величеські кількості українського пилу. Такі бурові вказують там звичайно при кінці квітня та в травні вони уносять цей пил напівліт, так, що він, як відомо, доходить до Ленінграду і Фінляндії. Цим разом бурові завернули у сторону нещасної нашої Галичини і наробив стільки страху і клопоту. Значить, загадочний пил не є ані вулканічним пилем, який не має стільки глини, кремінки та оксиду заліза, не є ані також „космічним“, себто не прийшов із всесвітніх, міжзоряних просторів, бо не має чистого заліза, а є звичайним земним порошком. В цьому упевнюють нас і звістки які дістаємо з Вєз. України. Ось так напр. одні наш земляк, в листі до одного із членів Н. Т-за Шевченка — в наукових справах —

І СВЕНЦІЛЬКИЙ

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження).

Соціалізм двох перших інтернаціоналів був в дійсності дуже нещирим з т. з. недержавними націями. Признаючи рівність усіх у спільному змаганні до волі, соціал-демократи відкидали кожний раз принцип інтернаціоналізму тоді, коли мова йшла про підчинення слабшої групи сильнішій. Томуто на території Росії всі соціалісти мали бути за одність-тотожність українців і білорусів з великорусами і в цьому сходилися соціалісти з обрусителями: на території Галичини українці і жили мали підчинитися полякам, як представникам державницьких ідей історичної Польщі, а чому польські соціалісти зіпнулися з євреями; на території Чехословаччини словаки, руснаки і чехи становили одну чеську групу, в якій стиралися течії національно-східних словаків з чеською, а на всіх них натискали німецькі соціалісти Австрії в обороні німецького стану послання. Каринтія і Стирія були тереном постійної ворожнечі між саовенською і німецькою соціалістичними групами, а Горіза, Градіска, Трієст, Поля, Фюме між соціалістами італійцями, словенцями і німцями. Навіть велика світова війна не примирала ворогуючих груп внаслідок II-го інтернаціоналу. Про це найкраще розкаже колись історія т. зв. соціал-патріотизму 1914—1928+ X. pp.

На основі усіх сумних подій внаслідок інтернаціоналу ми можемо тільки ствердити, що прихильники I і II інтернаціоналу розуміли принцип

боротьби за існування дослівно: „сильніший може слабшого проковтнути, коли це йому вдасться“. Соціалдемократія боронилась слабших перед сильнішими тільки тоді, коли цей сильніший був її національним противником. Адо гніт з боку свого національного уряду для інших націй находив і находить у соціалпатріотів все якісь причини для виправдання і оборони цього уряду. Нехай тільки акажемо на роль П. П. С. супроти українців за уряду Морачевського, а там Вітоса і Грабського, та в дану хвилину.

Тому згідно з принципами соціалдемократичних груп 2-го інтернаціоналу — російської і польської — білоруси мали розтанути в десятикратно численнішому великоруському морі, куди головню перли їх російські соціалістичні гурти, або здатися на ласку в двоє численніших поляків. І так, культурно-національне життя Білоруси, що виявляло свою творчу силу стільки віків, мало замертти по теорії обєднання в II-ому інтернаціоналі російських і польських соціал-демократів.

А що в революції проти централістичних, обрусительних і економічних змагань парату, Білорусь брала участь більше 250 літ, то тим самим завдяки цій участі Білоруси у визвольних змаганнях усіх пощеволених царатом народів, польський парід міг остаточно воскреснути до свого незалежного державного життя. Мало того: навіть у січневому повстанні 1863 р. білоруський народ приніс свою жертву за свободу Польщі молодечим життям Кастуся Каліноуского. — Але все це не мало ніякого значіння в очах польської соціалдемократії II-го інтернаціоналу.

Подібно, російські соціалдемократи і соціалреволюціонери говорили тільки про „націоналістичний шовінізм“ і „світний фанатизм“ жити-ки білоруських дітей, що добивалися всього-на-всього тільки повних прав для культурно-на-

ціонального життя Білоруси. Правда, те саме було і з Великою Україною. Тому очевидно, коли жовтнева революція остаточно дала напрям коєсьому революційному рухові і згодою закріпила соціально-економічні здобутки великої російської революції, її провідники мусіли приступити і до практичного вирішення національного питання.

Отже виходячи з ідеології і потреб все-світної революції, творець III. інтернаціоналу — Ленін підійшов теоретично до націй, як до ко-мірок цієї майбутньої революції. Він зрозумів, що творчий комунізм мусить бути джерелом відродження, розвитку і розцвіту нації, щоб через повноту національного життя створити сприятливу основу для активної політики комунізму.

А для національного життя було це найбільше бажаним здійсненням прадавніх мрій. Для вчених і письменників було це джерелом праці і заробітку, а для широких кола молоді найвищим ідеалом їх освіти, розвитку і підготовки до праці життя. Коли, даючи щось, справді — Комінтерн думав собі одне, то життя брало собі з даного і творило по своїм потребам, по своєму розумінню.

Ось спомини в питанні білоруського університету майбутнього міністра освіти Інатюського і першого ректора білоруського державного університету Пичети: „Загарт має бути акт отворення, а тут немає ще обставини в актової сценарії, а тут без поспіху і невпопад. Вранці перш актом доставляється найважливіше — стільки і сто-літ. А тут немає з ким поносити і розставити їх. Ми обт з ректором принаймаємо жалю за роботу. І до хвилі акту все було на місці...“ Студентство в записках і свідках рішуче потрудилося для сво-го університету, бож будова власного дому оду-шечала всіх майбутніх мешканців його.

(Продовження буде)

лише „В газетах ми вичитали, що 27. IV. над Львовом посипався „вулканічний порох“ (по даних місцевих авторитетів). А в той самий час над Каміньком посипався український чорнозем — порох, арушений гурганом в полунавній Україні... Дивна метаморфоза — спокійний український чорнозем, перейшовши Збруч, прибрав вулканічний характер...

Український Акад. Хор у Празі.

Голоси чеської преси.

Чеська преса писала багато про участь Українського Академічного Хору (об'єднаного праскою і полюбравського) на концерті славянських гостей, який відбувся 9-го квітня н. р. у великій залі парламентської Палати. Ленці голоси той преси паводляю:

„Венков“ ч. 80, з 13. квітня н. р. пише: „Український Акад. Хор відзначається прекрасним голосовим матеріалом, точною вокалізуючою дисципліною, повністю звуку та до подвійної захоплюючості північними. Хор вибрав собі за диригента, подібно як Нінбурзький „Гаволь“, жінку в особі н-ї проф. Россієвич-Шурупської, яка в ніч не уступає своїй аманетній товаришці н-ї Предімові. Під її енергійною орудою відспівав хор між іншим пісню Вериківського „1919 рік“, який своєю оригінальністю зробив незвичайно гарне враження“.

„Народ“ ч. 80, з 12-го квітня н. р.: „На подвійно виступали співаки югославянські, польські, лужицькі, російські та українські, що дали доказ своїй зрілості як музичними творами, так і піснями, черпаючи зі своєї народної скарби. Український Акад. Хор тишився найбільшим успіхом та був під мистецьким оглядом найліпшим. Твори, виконані українським хором під диригуванням н. проф. Россієвич-Шурупської, дали доказ зрілості як співаків, так і диригентки“.

„Чеське Слово“ ч. 57 з 11. квітня н. р.: „Диригентом Українського Акад. Хору є н-ї проф. Россієвич-Шурупська, яка виконувала дуже чисельний ішаний хор та мисла його, не зважаючи на незграпні емігрантські відносини, на височину, нагачуючи часто славу і незбутно запелю Кошиця. Прекрасно звучали тут передо всім старі спів та народні пісні, в яких Україна займає перше місце між славянами“.

„Народні Піснї“ ч. 104 з 14. квітня: „Український Акад. Хор, ведений енергійною і певною орудою н-ї проф. Россієвич-Шурупської, розпоряджає прекрасним голосовим матеріалом, який вона зна-

менито опановує; він достойно закінчив концерт славянських гостей, який ми бажали небавком знову почути“.

З голосів польської преси.

„Курер Познаньскі“ з 16. квітня 1923: „Хор українців (ішаний) під орудою н-ї Россієвич-Шурупської відзначався найвищим артистичним вишколенням, захоплюючи красою звуку та незрівняною дисципліною“.

„Пшегальонд Поранні“ з 15. квітня 1923: „Справжнім співочим змаганням був щойно пятий концерт, який відбувся тогочасно ввечері. Тоді прийшли до голосу всі славянські народи, з яких на мою думку перше місце займає без сумніву Український Академічний Хор під диригуванням н-ї Рос-Шурупської в Празі. Описів вшла Польща, в відтак в досить далекий відступ інші народи. — Д-р Л. Сужимський“.

Голос „Ляостр, Курера Цолєнного“ був у „Ділі“ вже наведений. I. K.

3 парламентарної арени.

(Власні телефонограми з дня 7. травня.)

ЗАСІДАННЯ СЕНАТУ.

(ж) Нині відбулося коротке пленарне засідання сенату. Після записування 2-х нових сенаторів, прийшов на чергу дня вибір чотирьох членів Держ. Трибуналу. Справу цю відложено до найближчого засідання сенату, тому, що поміж кількома не прийшло ще до порозуміння. Зате доповнено денний порядок внеском регуляційної комісії про припинення судово-карного поступовання проти сен. Рогуля (біл.) до часу вигнання його мандату. Цю справу реферував представник регуляційної комісії, на який відносний внесок перейшов одноголосно. Представник п-ї комісії сен. Ахматович (і-ка) представив, що ця справа датується вже від травня 1924 р., коли тодішній пос. Рогуля виголосив антидержавну промову, а суд присудив йому на два роки тяжкої в'язниці. Тоді Рогуля арештований. Описів припало йому можливість звільнення з решти за кавцією 10 тис. зол., яких він не мав (бо не мав). Спочатку, казав референт, справа представлялася досить різною, але після ближчого розгляду в комісії показалося, що сен. Рогуля за чотири останні роки змінив, мовля, свою поведінку, а навіть звинувачення, що близькошій уряд переслідує його, як свого ворога. Тому комісія приходить із внеском припинити проти сен. Рогуля карно-судове поступовання до часу тривання мандату. Цей внесок прийнято одноголосно. Описів відбулося голосування над вибором двох

членів і одного заступника членів комісії контролю держ. довідів. Найбільше голосів дістав сен. Богумєвський (і-ка), потім сен. Янушевський (Візн.). Заступником вибраний сен. Еверт (і-ка). Після відчитання деяких внесків та інтерпелляцій маршалок заявив, що найближче засідання відбуватиметься (мовірно) за місяць, про що сенатори будуть повідомлені.

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

Голосування над бюджетом мін-ства праці. — Голосування над бюджетом мін-ства справедливості. — Бюджет мін-ства освіти.

(ж) Після триденної перерви бюджетової сесії комісія розглядала сьогодні далі. Спершу перегорілося бюджет мін-ства праці та сусп. опіки. З важливіших змін слід зазначити призначення 180 тис. зол. на суди праці та 50 тис. зол. на науковий інститут праці. Далі признало 100 тис. зол. на лікарські оглядки жінок і молодих робітників. На опіку над емігрантами призначено на 500 тис. зол. більше, себ-то підвищено кредит на цю ціль до 2 міль. зол. Прийнято теж внесок, тобто на інвалідів праці на селі призначити 500 тис. зол.

Після додаткового пояснення вісем. Царя перегорілося бюджет мін-ства справедливості. 500 тис. зол. призначено на організацію селянських гіпотек при повітових судах. Скреслено у відділі тюремництва 10.800 зол., а на цю суму побільшено виплатування у відділі вихову справедливості. Зменшено виплати на службові подорожі та перенесення на 300 тис. зол. Вкінці прийнято демонстраційний внесок соціалістів на черкешани 10 зол. з позачасної видавництва на знак протесту проти неоголошення в Цн. Законів ухвали союму, яка анулювала пресові секретри.

Після перерви приступлено до розгляду бюджету мін-ства освіти та віроєспівдань. Мін. освіти Добруцький виголосив багатогодинний реферат повний статистичних даних. Цьогорічний бюджет мін-ства освіти творить 15,3 проц. цілого державного бюджету. Означе міністр признає, що бюджетовий реферат не відповідале потребам шкільництва. З нових позичок слід зазначити 10 міль. на фінансове виконання молоді, під яким мін-ство освіти розуміє головно табір вітсьового примотування. Сума видатків на народне шкільництво виносить 202.634.737 зол. себ-то 57 проц. видатків міністерства. В тім сумі позички на учительські платні виносить 194 міль. зол. Міністр уявляє 7-ка школу за найкращу розв'язку справ народного шкільництва. Тепер є в Польщі 2.600 семінальних народних шкіл. Міністр твердить, що скарг на утравієвські школи не було. Система освіти учителів учительськими се-

Багато виграно!
в між іншими **5.000** золотих
на 4.99.000 виплати в нашій валюті!
ШАНСИ ДО XVII-ОЇ КЛАСОВОЇ
ЛЮТЕРІЇ є також величезні.
Ціна цілого лоту . . . 40 зол.
1/2 лоту . . . 20 зол.
1/4 лоту . . . 10 зол.
Лотоси вигдаємо на закінчення,
включаючи чек П.К.О. ч. 151345.
Подарунки продаємо по курей дні.
Земельний Банк Гіпотечний
Плонія — у Львові вул. Ягеллонська 8.

минарніми є недостаточні і треба творити педагогічні курси. Галичина („Мало-польська“) достатньо 40 проц. цілого контингенту вчителів у Польщі. Середня школа у Польщі є 800, з того державних 268, середніх непольських і утравієвських 109, у цьому 15 державних. Крім того 120 шкіл призначених виключно для жінок із польською мовою навчання. Т. зв. католицький закон не дозволяє творити повільно держ. школи для нап. меншостей. Яшю 150 батьків виступить із домаганнями закладової мови непольської, то має бути утворена утравієвська школа. Міністр об'являється на таку благодать для меншостевих шкіл, як прим. субсидіювання білоруської гімназії в Новгородку. Після міністра довго промовав референт пос. Штінський (і-ка). Зі статистики, яку він казав, вистає, що для жид. молоді є 122 приватні польські школи, 4 з польською і гебрійською мовою, 15 з гебрійською та 7 з жидівською мовою навчання. Українських шкіл є лише 15. Німецьких 29, польсько-німецьких 3, білоруських 3, білорусько-польських 1, литовських 2, французьких 2. В часі 1926-27 допущено до матурі 90 проц. середньошкільників (з 8 ка. середньої школи). З того склали матуру 2.792 поляків, 507 українців, 24 білорусів, 49 росіян, 200 німців, 1492 жидів. Хлопців було в цьому 7.833, дівчат 4.211. Шоло фактового шкільництва, то ми не в Польщі 1145 фактових шкіл. Фактове жіноче шкільництво розвивається настільки, що є замір створити для нього в мін-стві окремий департамент. Після промови референта пресидієнція комісії пос. Біржа заявив, що батьки на селі зустріли членів комісії, які явилися спеціально на це засідання та що це явилось в принципі небажання. Записано ще 12 промов. Засідання тривало далі та забуло скінчитися пізно вночі.

УКОНСТИТУВАННЯ СЕНАТСЬКИХ КОМІСІЙ.

(ж) Під провідом віцемаршалка Гайна (і-ка) і Посмера (ППС) уконституувалися

МНХ. Рудницький.

Поет у змаганні з прозою.

У 15-ліття смерті Коцюбинського.

Треба би мати в місяць повного Золотія, щоб придумати загальний заголовок на статтю про письменника, що не любив голосних співів, мовних випусків, популярності, ні якоїнебудь іншої бажальності. А на нарис про нього показуємо тільки тільки, свідками він потребував для писання своїх новел: час на збірку матеріалу, на передумання його аж до повної картини в усіх подробицях, на устне передавання її перед якоюсь близькою людиною і врешті: дуже-дуже пригожій хвилині, щоб у скупіхні зловити її кінчиком пера.

Бо Коцюбинський був поетом із складом душою сучасного інтелекту. А це значить стільки, що: рідким вишцем у нашій літературі. Показана тут стаття вишчена не має на меті кинути ще одно штурвне алування поетової уяви чи іншого „секрету його творчості“. Ця випадкова нація для одної із струн його психології, що тремтіла між двома бичами його людської природи, складеної — як учать нас підручники психології для прозорішого розуміння переплутаних явищ — із тіла та душі.

Таке упрощувальне проблем має щодену примету при епізодах ін-

дивідуальності. Коли читаємо в парисках, студіях і підручниках, що Коцюбинський був спершу реалістом, згодом імпресіоністом, на вершинах своєї творчості знову завернуло до рідної побутовщини, дали: що в усіх його творах переважав естетизм, суб'єктивізм чи аристократизм духа, аж тоді всі ці явища і стани остаточно нам настільки, що ми починаємо все з початку.

Наші критики уявляють собі, що реалізм не один із шаблів літературної драбини, до якої їм вперше світова література; коли після реалізму прийшов імпресіонізм, отже ясно, що Коцюбинський ідути від одного шабля до другого, злившись вперх у розвитку свого таланту. Різниця між ними двома шаблями мала би бути в тому, що раніше письменник звертав більше уваги на малюнок зовнішнього світа, а згодом, допрімаючи як місце, звертався до внутрішніх пережиттів. Виходило би, що наші поети-дебютанти: слава-чи в сфері чистих творчості, сали на весь воєнішній світ і великі, доарій творці, як Фьолбер чи Тодестой, що дають пасерії епічні картини, мільні під суб'єктивних товн — переплутали свої реалі чи просто ишуть по шнорозумінню...

Наша критика матиме ще довго клопіт із Коцюбинським, який нагадав їм деякі напрями європейської літератури. Ці напрями не мають багату глуду на нашому ґрунті. Бо за ними не стоїть літературний турнір. Суди, школи або могутні ін-

дивідуальності, що свідомо перетворювали би якісь погляди про завандлі мистецтва у нові літературні форми. У першій добі своєї творчості Коцюбинський був під сильним впливом рідної літератури, у другій під впливом різних європейських письменників, незалежних ніякими спільними рисами творчості. Боротьба за власні форми мислову починається у Коцюбинського одночасно зі свідомістю, що не личить продовжувати романтичну побутовщину Нечуя-Левицького і що треба шукати нових сюжетів. Коли-ж брати рідні сюжети, треба — він потуває це — відокремити із них все те, що робить їх тенденційно-реалістичним малюнком.

Осередок боротьби для Коцюбинського перелопотівся на вибір сюжету та його обробку. На боротьбу не мав ніяких рис його вишкової, чисто індивідуальної трагедії. Йому личило вести коханий письменник, що злитися йому старі літературні річачки. Вона стала трагедією для Коцюбинського у зв'язку із загальним тодішнім станом нашої літератури: він жив як людина душою на вишнім рівні, він — світ рідної літератури. Коцюбинський відчував відсутність чужої творчості і вразливий на вироблену гучність чужих літературних мод. Він хотів би їх письменників навіть перейти до них. Сюжету придумати не можна: його треба йти, відкрити, доглядати. Коли він під рукою, у найближчій гонимості, тоді істина небезпечна.

що разом із тим кириють усі шаблони примари рідної літератури. Коли він — далавий, тоді як достроїти та зібрати до нього мову, виплекану на описях неширокого, новоблагного рідного побуту?

Самостійність чи монотизм Коцюбинського, що зросли в його критичній до епітетів естетизму та духового аристократизму є природним наслідком факту, що він не має з ним подальшого притягу у своїй письменській лабораторії. То, над чим він мучиться все життя є найбільшим завданням творчості: стили, не йдучи між його землями навіть як ерозійний явище між уявою, світоглядом і формою твору. Все, що Коцюбинський валило — відруковане, галіле, без зміни, поправок, порад чи навіть критичної уваги такої із виданнями. Інтелектуальна людина, несамадана дивним просвітництвом, закоплена чужинною творчістю, змусь набрати віри в свій талант, знаходити у собі джерело білий сумнів, шодо вартості написаного. Коли минають роки, Коцюбинський сам бачить власної недостатності, ніколи ніх і болісно відчуває нові літні самостійності.

Коцюбинський — поет у змаганні з прозою. Поняття поета та проза є розумімою логічною. Поет як розумімо логічною своїм бігним пера, що для мислову свій почуття і думок прийняв цілу шкатулку і виводивши її з шкатулки складати з неї складні засоби гармонії. У прозі складні засоби поетів: вони і рідні відокремити у

в сенаті такі комісії: закордонна (голова чл. Зад. Любомирський, 1-ка, заст. Кошчівський, ЗДН), правничі комісії (голова Пошпер, ППС, заст. проф. Макаренка, ХД), регуляційна комісія (голова Янушевський, Вилл, заст. Ахматович, 1-ка), освітня комісія (голова сем. Мих. Галушківський, Український Клуб, заст. Кошчівський, ППС, секретар Ермаков, «Піст»), комісія суспільної господарки (голова Рогович, заст. сем. о. Татонир, Український Клуб), адміністративна комісія та самоврядування (голова Роман, 1-ка, заст. Родас, 1-ка). Правничі комісії рішили вибрати на найближчій засіданні трьох сенаторів до комітету законодавчої техніки.

ПРОТИ МІН. МЕДЗІНСЬКОГО.

(ж) Делегати зарплатівського союзу телефоніки абонентів відвідали всі союзові клуби і склали їм меморіал у справі системи обрахування телефонічних розмов т. зв. міринками. В меморіалі виступила проти мін. Медзінського та його промови на бюджет. комісії. Один із клубів запевняє, що оголосить на бюджет. комісії внесок про демонстративне счеркнення 1 зол. із сум, призначених на купівлю акцій ПАСТ-и.

ВНЕСКИ І ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СЕНАТСЬКОГО КЛУБУ.

(ж) Сьогодні сенатори Українського Клубу оголосили такі внески: 1) В справі стягнення ґрунтових податків із селян у місяцях перед жилинами від березня до серпня кожного року; 2) в справі негайної допомоги голодуючому селянському населенню, що потерпіло від градобиття в нов. Зборів; 3) такі інтерпеляції: 1) в справі реактивування школи в селі Мільно, пов. Зборів, 2) в справі неприйняття на службу поштового урядовця Андрія Бати, 3) в справі припинення саїдства проти Івана Ортинського, 4) в справі утримання національної школи в селі Грусатичі (Вібрка) та неправного присуду в цій справі львівської Кураторії, 5) в справі неадекватної товедки управи школи в Бикові (Самбір) Францішка Марегіа і 6) в справі міамови з боку Рольного Банку позички населенню в тих місцевостях, у яких знищені табулатри книги.

ФАХОВА СТАТИСТИКА ПОСЛІВ.

(ж) Гол. статистичний уряд оголошує статистику послів по званих. В союзі є: члоробів 86, помічників 27, промисловців і купців 21, ремісників 2, інженерів і техніків 15, духовників 11, правників 48, військових 9, діячів 45, літератів 13, університетських професорів 43, гімназ. і нар. учителів 21, держ. і прив. урядовців 64, лікарів 12, робітників 14, інших знань 30.

УНЕВАЖНЕННЯ МАНДАТІВ.

(ж) На 11. травня скликано регуляційну комісію, яка є одночасно комісією дослідської ясноти. На порядку ден. вносилася за уневажнення мандату пос. Вітнера (ком.) (внесок його одиоменика з ХД) і внесок Візвалент на уневажнення мандату трьох послів, м. ін. д-ра Зад. Стронського (1-ка, пов. Львів). Тому засідання регуляційної комісії випаде мабуть швидко.

НЕДУГА МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

(ж) У соймових колах розійшлася сьогодні вістка, що марш. Пілсудський не буде взагалі присутній на засіданні бюджетової комісії, яка в цьому тижні має приступити до розгляду бюджету мін-ства військових справ. Маршалка Пілсудського заступить імовірно ген. Конажевський. Це рішення будімо прийнято вже, з огляду на стан здоров'я марш. Пілсудського, який не дозволяє йому покидати будинку інспекторату армії, в якому він замешкав після вильоду зі шпиталю.

Помогіть здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчим ділом зрозуміння важкої культурної праці і викинем свою єдність українським робітникам пера! Жерти слати на адресу: Львів, Підвалі ч. 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжка ч. 1141.

Останні вісти.

(Власні телефоновістри з дня 7. травня.)

ПЕРЕНЕСЕННЯ ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВОДИ.

(ж) Президент держави іменував доперішнього львівського воєводу Петра Дуїм-Борковського воєводою в Познані, а познанського воєводу Віїнського звільнив із його становища.

ВІДГУКИ АТЕНТАТУ НА ЛІЗАРЕВА.

(ж) Сьогодні більшовицький посол Богомолов передав міністрові закорд. справ Залескому ноту в справі атентату на Лізарєва. В ноті звернено увагу, що атентатчик Войцеховський був на ділі осіб, які на думку більшовицького уряду, повинні бути виселені з Польщі. Взагалі в ноті говориться про виселення політичної еміграції, яка, на думку більшовиків, погрожує безпеченству більшовицького представництва та взагалі діла на шкоду більшовиків. Є відомість, що нота подана в російській мові. У зв'язку з атентатом пе-

редведено серед рос. емігрантів залишились в арештуванні. Відгуком цього атентату є теж конфіскація нинішнього «Курєра Червоного» за передову статтю п. «Голл, пане после совєтській», в якій автор обговорює домагання звуження прав політичного азилу.

УЧИТЕЛЬСЬКІ КУРСИ

(ж) Мін-ство освіти організує в цьому році яких 70 накатівних курсів для учителів народних шкіл. Ці курси призначені здебільш для кваліфікованих учителів. Подробні подані в 4. ч. Урядового Дневника мін-ства освіти.

БІЛЬШОВИЦЬКІ ТРАНСАКЦІЇ.

(ж) Із Москви повідомляють, що більшовицький Внешторг пропав в останніх днях великий транспорт конфекції закордонним фірмам. Ці товари були спершу кинені на український ринок задля вимини їх на збіжжя, однак закупно збіжжя не повелось на Україні, тому московський центр уряд узяв ці товари назад і пропав закордонним фірмам.

ЗЕМЛЕТРУС У ТУРЕЧЧИНІ.

(ж) Повідомляють, що землетрус, який зайшов у Туреччину 4. п. м. знищив 800 домів, під якими згнуло 32 людей.

ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

(ж) Японсько-китайський конфлікт загострюється. З телеграм виходить, що обі сторони обвинувачують себе взаємно у страшний жорстокостях під час останніх боїв. Військова комунікація японського штабу стверджує, що в боях за місто Цинанфу загинуло понад 300 японських громадян. Взаємно передають ноти в дуже гострім тоні. Мін-ство моринарки Злуч. Держав оголосило комунікацію, що на китайських водах є 61 американських воєнних кораблів із 11 тис. воїнів. Комунікація передає можливість, що ці війська будуть активно взяті для безпеки життя і майна американських громадян.

ПОЛІЦІЯ ШУКАЄ ПОЛІЦ. АГЕНТА.

(ж) Кілька днів тому повідомляли про скандальну історію, яка відбулася на тутешньому процесі проти зломинків, які старалися підкопати під державні графічні заведення та що оборонці оголосили ревенляційні дані, що головним організатором, фінансуючим підрок був агент варшавської політичної поліції Зад. Вишинський. Він був так само саїдом у процесі Білоруської Громади. Тепер у Білостоці діє процес проти 136 обвинувачених

за приналежність до комуністичної партії Злуч. Білоруси. Свідом Вишинський має також свідчити у тому процесі, однак він на розправу не явився. Суд поручив шукати його саїака поліції.

Біржа.

Гривні.

Американський доллор 8:50:00—8:52:30, канадський доллор 8:54:30—8:55:00, чеська корона 0:26:33—0:26:66, австрійський шілінг 1:25:50—1:26:00, румунська лєа 0:05:40—0:05:66, французький франк 0:34:50—0:35:00, швейцарський франк 1:71:25—1:72:25, фунт стерлінгів 43:60:00—43:90:00, радянський червонець 32:60—33:00.
Золото: 20 корон 34:65:00—34:65:00, 20 франків 34:55:00—34:55:00, 20 німецьких марок 42:80:00—43:10:00, 10 російських рублів 46:90:00—47:25:00.
Срібло: Австрійська корона 0:66:00—0:70:00, 5 австрійських корон 3:35:00—3:60:00, австрійський флорен 1:78:00—1:80:00, російський рубль 2:95:00—3:06:00, копійки за рубль 1:48:00—1:53:00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 52:25—53:25, пшениця селянська 50:50—51:50, жито галицьке 40:25—41:25, ячмінь галицький броварський 41:50—42:50, ячмінь на млізю 38:00—39:00, ячмінь пастинний 33:00—34:00, овес галицький 36:25—37:25, кукурудза румунська 39:00—39:50, барабола промислова 0:00—0:00, фасоль біла 50:00—60:00, фасоль коларова 43:00—46:30, фасоль красна 55:00—60:60, горох піс-Вікторія 55:00—60:00, горох пілний 40:00—50:00, бобів 34:30—35:00, мінання пастинна в зерні 00:00, ячмінь 28:25—32:75, сіно солодке краєве прасоване 7:50—8:50, солома прасована 4:25—4:75, гречка 47:00—48:00, льон 68:00—71:00, дубів снігий 23:75—24:75, ріпак озимий 68:00—70:00, мука пшенична 40 при. 87:00—88:00, мука пшенична 30 при. 78:00—79:00, мука житна 63 при. 61:00—62:00, грисів кукурудзяний 57:50—58:50, мука кукурудзяна 43:00—44:00, отруби житні 28:35—28:75, отруби пшеничні 28:75—29:25, крупні гречані 89:25—84:25, пшоно 78:50—85:50, крупні ячмінні 60:25—61:25, пшеника 38:50—39:50, просо краєве 42:00—44:00, жакуди джмні 47:00—48:00, конюшина красна 220:00—250:00, жак сінній 90:00—110:00, жак сінній 75:00—90:00. Мішки жтові виробу Страдон-Варта 1:70—1:80, мішки тжжжжж добої 1:50—1:60.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і помагає дитині до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

своїх взаєминах у проблему отчужд. Коцюбинський поет що й тим, що ідеологічний підклад твору бліжше в його умі під напором емоціональних елементів; у сюжеті не положене його дія, а сюжет родиться в нього під впливом чисто-зорових, наскрізь малювальних вражень. Ліричне діло психології Коцюбинського таке глибоке, що вся дисципліна його письменської праці не в силі опанувати гри його мислимих, ладне примітних плес. Те, що грає в цих плесах, а значить ним у рамці чарівного краєвиду чи барвистої історії це тешо приваблива до життя, яке треба трахати.

Мистецтво Коцюбинського в тому, що він пробує передати свою вражливості, свої заокріплені суб'єктивні зворушення повсім далеким йому малюнком. Люди, що не в силі опанувати твору, заки не зведуть його до якоїсь „прямодіуми“ перекладеної на „літературний напрям“, „тенденцію“ чи „світосгляд“ не в силі зрозуміти, чому Коцюбинський вибрав на свої описування також теми, в яких не зисовував явразної ідеї і з якими не зисовував свого перекладання.

А проте поет, як і малюв, може находити насолоду у передачі колорит. (з якоїсь і тисяч інших взаємин. Коцюбинський кожен життя серцем людини, що ємне галіти на предметі і живе розумом, що їх бачить і тому, що вони існують. Недуга, що відірвала його організм від життя, дає жаскрав бланковий приваблива до

предметів, такими як вони є, родила разом з легкою уявою своєрідну утіху переживати хвилини роєстання іє ними. Люди, що погорджують життям, що не цінять його і думають про смерть із полемікою, не зацікавлені стільки меланхолійного уоміж, що інші заховаля в його соковитості, а овідомі спільки гіркоості в в кожноточасім прощанні з життєвими радощами.

Біографія Коцюбинського можуть розпоряджувати всі архіви і збирати різні причинки до його життєпису; вони не вийдуть поза припущення зроблені ним самим за життя, що весь його життєпис міститься у кількох сухих рядках. Його досить чистовісний малюнок у чужі країни були тільки звичайною потребою парової людини відсвятити палітуру своєї уяви, присягнути цілком хуторності, канцеляричності та одиоматності. Якщо досі заховалясь із його бібліотеки книжки улюблених ним авторів, цікаво було б простежити, який із них в якій мірі запалив на який його творі. Ті, про яких вплив він сам каже: „могли би називатись і інакше“. Коцюбинський завдячує їм лише поширенню своєї

вражливості, що не задовольнялась ці готовими літературними ідеями ці неважливішими літературними формами, які були у нас на похваті.

Чужинні впливи на Коцюбинського не були настільки сильні, щоб він сам перерігав їхньою оригінальністю впливав захоплення новими овидами, на інших. У його світогляді та вражливості є щось неспівного, незасованого, мов неелітності людини, що хотіла би найти відповідь на питання: чи наш світ складається більше із реальних предметів чи більше із суб'єктивних вражень. Коли шукати його поєвончель між ліричними письменниками, найближче можна їх знайти в Якобсена, справжнього поета в прозі. Коцюбинський могола захопленості Якобсеном, а Коцюбинський його не знати. Те, що в Якобсені забить тремтінням вражливості уяви, живе як і в Коцюбинського в його мистецтві олола, довісім недоступним для Коцюбинського.

Коли Коцюбинський належить нині до тих двох-трьох письменників в усієї нашої літератури, з яких один том я вибрав би, який мав дозволити лише три взяти із собою до смертної вилниці, то цію привабливість завдячує йому тільки своїм амаганню за нова мистецьке знаряддя. На перехресті літературних шляхів часто вибираємо за пріоритету не того, що самоневдоволено паже про мету, до якої хоче нас вести, а того, що відвертається від ста-

рих дороговказів і воля сам блукати мовчки в гущах. Коцюбинський належав до таких налів заблуканих, що втрачав велику тайну творчої своєї: чар недосказаного, в страху, щоб не досягти тої межі, де індивідуальне переживання здається із загальнодоступною громадською та літературною схемою. Коцюбинський — друг Горького, що хотів жити на рівні мистецтва доступного сучасним йому російським письменникам отаана у своїй праці домагання, яких, здається, не відчував як духову потребу, ніде не наш сучасний йому письменник. Усі вони жили наскрізь громадськими мірками і уявляли собі, що знамуться високо понад „суб'єктивні“ чи „естетизм“ мистецьких амаган чужинних письменників, тому, що перш за все ставлять „привабливий народ“. А проте рішєв Коцюбинського був вищий і його амагані важчі.

У ямній літературі, після великої революції, що випернула будище вверх діом усі дані мірки пінування творчості, і досі, як за життя Коцюбинського, вірять, що його амагані „в ідеологічно-соціалістичній літературі“. Блажінній вірують і мейтура, в якій кожний амаган і мейтура заадазедь, якою поєвончель світогляд письменника і приваблива ідея його творчості є справжнім царством небесним.

• Золд. Стрідберг, Гьрборг, Гамсун, Від, Верг, Шніллер... У веротних життєвних даних, які я дістаю від Коцюбинського в 1911 р. (на 9 літ пізніше від вилання до біографії, тоді, коли Коцюбинський вже вів свою працю) згадані тільки два письменники: Мопс-сам і Фуріє.

А. ПЯСЕЦЬКИЙ С. А. ФАБРИКА ЧОКОЛЯДИ КРАКІВ

ВЛАСНІ СКЛАДИ: Краків, Головний Ринок, Ліній А-Б і Ц-Д.
Варшава, Краківське передмістя ч. 7.

поруше безконфліктно, у великій виборі роду чокколадки сметанкової, молочної, десертної і до жарення як також чокколадки, кармелітки і цукри. — Не шукаючи реклами, але якостями знаменитими виробами, зробленими з гарячійшою чистотою, хочемо здобути призначення найкращих крутків, одночасно численні найкращіші піни. Замовлення приймає Народна Торговля у Львові.

22-20

сидів так же! В нападі визначився переловом Св. що стріли всі триголі, оскільки він все ще не повільний. Терпеливий і Петрик тепер мабуть не в формі, до того оба бачилися за догом, а не подожуть, монетально даж-же. Філармоні все ще не затрудилюваний як сай, а Шибала на ному думку до першої дружини не нагадується. Він має тем на соїсти першого гола проти У-тійки, якого стріли з найблизшою ситою у власні пороти. Щодо Погони, то вона мала, не наважачи на свою про-стину, увесь час незначну перелату, якої не зміг використати. В П'єрді згадує чотирьох трітій в першої дружини, а між ними і наш Лисен, але всі їх згадані розбивалися як не на помічі, то на обороні української дружини. Судилим співзвучно п. Гольштаб, який помахав 800.

Таном України П. що града на плаці "Червоні" проти А. З. С. П. здобула два ладні пунти в мистецтві Б-миски, перелітним дотко свого противника.

Театри.

Міський великий театр:

8-го т. 730 веч. "Подружжя Льоні".

Міський Театр Новини:

8-го т. 8. веч. "Леді Шлік".

КІНО.

"Аполло": "Кішчастий дріт" в Полію Нетрі.

"Лес": "Горох резервісти".

"Палас": "Жінка чи дівка".

"Батаморган": "Студентське життя".

"Байка": "Жіночий батальон смерті".

3 театру.

Великий Міський Театр: "Подружжя Льоні", комедія в 3-ох діях.

Передлюк середовище, що не по-старіло: своєрідне міщанство т. ан-альських холуїтів не змінилося досі, як і не змінився сам Липка. Проблема видання акукт домінь в урядничі рішні, домінь в маленькому п'яничку в мину-тому є нині, після війни, може не акту-альні як колись. Ідеологія, янчки, атмосфера, родинні конфлікти, тиши, брали, такі однакі та вирисні, що аж чути запах цього родинного огнища.

Вся комедія безпретенсійний, живий, теплий малюнок старої як світ історії, шпідженої баринствою характеристикою своєрідних типів. Дотепний, при-родний діалог, трохи парикатурі, дві-три воєнізмі ситуації і кінцяки ре-зеш від грубого сайту, як один із героїв цієї комедії простакуватий Ганік. Про-мішні привітні вечері, зітхаш ідуца до тати: "Ех! Якби ми когали до "Сватання на Гончарівці" мати такий "pendant" ін-телектуального сватання в репертуарі нашого театру!" М. Р.

Дописи.

ДРОГОБИЧЧИНА. (Громадська комі-сарщина у спілці з учителем у Залюкту). Вибори до громадської ради в залюкту селі відбулися ще літом 1927 р., але в домі новобранка громадська рада не у-рядилася. Причини цього факту такі: В се-лі є кілька осіб, які від стигу "жон-доні" людей, котрі урядують саом як ім подобастися, мають власного ко-місара за собою. Проти виборів внесено з їх сторони рекурс, який досі не по-давлений, не наважачи на кіллізат-мі прихили. Все це через одного хар-миса, котрого маємо в селі з особи уч-теля, що маючи плечі в отворі, кру-тить селом, як йому до задоволю. Проти нього вже кілька разів виступало село і хотіло звільнитися від нього, тому, що він деморалізує нарід, запаначує і не аїти дітей, бо нічо правується в ко-дм. Однак влада і інспектор підтриму-ють його як свого довіреного і не го-тьте його зобразити в селі. Селіани Задо-ка інформують отрим до наших послів з проханням за інтервенцією в справі громадської ради і цього учителя.

ПІСКО. (Яновий і громадський са-моуправ). В Середньому Селі повіт Пі-ско не було ще вказів до виборів до громадської ради. Війт полка Ігнатій Са-бік урядую там уже п'ять літ і своїм по-чутливим нерестіду українців на ком-ецію кроці. Найближче перебудує на-кази наші селіани з приноду аїні шкіль-ного навісності в Середньому Селі. Цей матеріал у справі терору підчас шкільного навісності передає до пра-ної оборо в при "Рідній Школі". Селіани Середнього Села звертаються отрим за допомогою у компетентних чинників і у наших послів, опираючися на тім, що в П'єрді селі виборів до громадської ради досі не було.

БУЧУЧ. (Самоврядування нема). По-визних трудах і по кількох уважних-них здобилося виїзні село Слобідка Ге-ршіня затвердження виборів і дня 5-го січня п. р. вибрало жіття, заступників і асесорів. Не знаючи на те, що вибір був односторонній, старство в Бучаті досі не затвердило його і до сьогодні урядую у нас намішений комісар, який го-сподарить по своїй владі.

3 життя наших установ.

Загальні Збори Т-ва "Українська Ремі-снична Бурса" у Львові.

В квітні п. р. відбулися Загальні Збо-ри Товариства "Українська Реміснична і Промислова Бурса" у Львові при чис-ленній участі нашого громадянства, як не було попереднім рокам. В нм році припало крає 30-ліття існування Товариства. Голова о. Е. Бачинський пе-реповів коротко історію розвитку бурси за цей час. В останнім році було в бур-сі пересітно по 40-вихованців місячно, з того 13 безплатно.

По відчитанні звіту з діяльності і ра-хункового звіту Раді абсолютну і ви-брано через аклімацію до Ради голо-вою о. Е. Бачинського, членами шп. Ва-тинського Івана, лікаря д-ра Цимбалі-ті і Стефанівського, заступниками шп. Опріхна і Цюля, а до Контрольної Ко-місії шп. ради. Мельника, проф. Бере-зовського і Геваша.

Збори висловили односторонню подяку "Об'єднанню Українських Товариств" в Америці за матеріальну поміч бурсі та ви-брали п. сес. Володимира Дешковича почесним членом Т-ва в доває звіт-ності за опіку і всі добродієства для бурси. В дискусії піднесено потребу бу-дівлі нового будинку, бо дім бурси за-ляється, а зрім того наплив нашої бідної молоді до ремесла є так значний, що бурса не може помістити в себе в деся-той частини старавців за прийняття. Новому Визлові поручено постаратися за нову площу та кредит на будову.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Болехів:

9. V. Вихрест.

10. V. Циганка Аза.

11. V. Біл.

12. V. Дені і жін.

13. V. Гейма.

Доміна:

14. V. Вихрест.

15. V. Гейма.

16. V. Дені і жін.

17. V. Біл.

До Театру заангажовано дотеперішнього ди-ренту Театру під дир. Стадінка, п. Ціска. До хору приймється добрий со-пранів і тенорів. Зголошення приймає Дирекція.

На "Рідну Школу" зложили заміс-тінки на доміну 64. п. Івана Матієва Ви. Родина Стефанівський і Дурбаків 10 ж. дол. о. Алексій Гриник, хатини уч. семінарів в Соколі 23 жол. Жерто-данчик склавши шпору подяку Голова-Управа. 2142а 1-1

Дня 23. квітня 1928 р. на прогання Старшини Круга в Станіславській ало-жизно Хвилько Коробальне Товариство — Рука Майже Лайн — в Станісла-вській при ух. Лавінах ч. 11 жерту на "Рідну Школу" в сумі 23 ж. доларів. Це Коробальне Товариство, яке поваж-ним датком причинилося до розбудови нашого шкільництва, заслуговує зпо-вні на поперти зі сторони українського гро-мадянства. — Старшини Круга "Рідної Школи". 2150 1-1

Звіт. Поступило до Благодійного Ко-мітету при Українській Господарській Академії в ЧСР на допомогу незало-ним студентам Академії від: 1) Громади Студентів УГА, в Подєбрадзі 1110 жч, 2) Академічної Громади при УГА, в По-дебрадзі 1280 жч, 3) п. Микола Пезного 30 жч, 4) Товариства "Україна" в По-дебрадзі 500 жч. за що Благодійний Ко-мітет склавши жертводавцям шпору подяку. За Комітет: Доктор С. Комарецький голова Комітету, К. Костечука секретар.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

НА ЛІТО до янвляку мешкання в Го-рат. Деніе удержання 5 жол 3. Ві-ласова, Лаботора п. Висоціцький. 215

Найчистіше пране білля найлегшим способом

НАРЕШТІ знаменито перетяся білля без найменшого труду і клопоту!

Жінки з глибини серця благословлять Rinso, яке справді дає їм... визволення, бо прання перестало бути моральнею.

Ділає успішніше як якенебудь інше мило.

Давніше здобували чистоту білля через мильне тертя милом, а тепер працює само Rinso і то далеко успішніше. Rinso поступенно випирає мило, яке непотрібно ускладнює процедуру прання, що, само собою ніколи не виконувало як слід свого завдання.

Більші куски білля, як простирала, пішви, скатерті і т.п. перуться ідеально без томлячих заходів при мильню і терті, тим, що можуть у розчині Rinso.

Береги ковнірців і малешетів можна через хвилинку легко перетирати, щоб осягнути сніжну білість.

Rinso залине киплячою водою швидко розпущається, а вироблені мильни проникають в кожну нитку. Бруд пі-аком сшезає. Білля пране в Rinso не жовкне під завіском.

КАРОМ ПРІВКА

КУПОН. До фірми "Santal" Сніжки Анд. Почтова Серія 479, Головна Почта, Варшава. — Прощу о безплатно прислати мені пробного пакету Rinso, що вистає на пробне прання.

На і маленько

Адреса

Д. 101. (Просьба о чуття писати)

R. S. Hudson Ltd. Англія

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИ-РОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілім краю заїсна фір-ма Іван Зальтенрайх, Львів, пл. Марій-ська 5. Купувати брильянти, золоті, срібні, плачу найкращі ціни. 2143 2-7

СУБСТИТУТ нотаріату негайно обійме посаду у нотаря або адво-ката — адресувати до Адміністрації під "Субститути". 2117 3-3

450 коптує 6 жолочок до чайу з зі-сакого срібля у Манжя, Комер-на 14. 1812а 11-15

ІСПИТОВАНИЙ дик, безжениий, ук-іючий асоти хор, шукає посади. Заряд школи Яблоники, Турка м/Ст. 2111 3-3

МАШИНИ до писання в українській і латинській черканці повні і жу-жакі охайно продає Ю. Домга Львів, Сентебля 9. 2062 3-10

ПОШУКУЄТЬСЯ фрейдяки до діто-чого садка. Порозумітися писанню. Адреса "Союз Українок" Рівне, Вар-това 6. 2151 1-1

ЛІТНИСКО Туре, пенсіонат "Олена", в гарній гірській околиці від 1-го червня. Харч добрий як бажання кр-ський; ціна низька. Купів, прогулянки, парі, теніс, кругі. Більш інформації: А. Павлія. Перемішля, Писудського ч. 1. 2148 1-2

ПАРОХІЯ, дуже добра в соціальській повіт до заміни на відповідну. Зго-лошення слати до Адміністрації "Діло" під Парохія. 2149 1-1

АБСОЛВЕНТ університету, вправний, спосібний інструкт р прийме аспі-на селі. За успіх ручити. Поважні ре-комендації. Зголошення: "Абсолютент", Ад-міністрація "Діло". 2152 1-2

ОГЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Спеціаліст надат дентів, серці і мозку

д-р Фелікс Ган

Львів, Городацька 46.

1033 Переслітлення Рентгеном. 1-24

Дентист Яків Нас

Львів, вул. Синьуська ч. 17. А. А.

Сарішювання зінтаються зубів, змін-бування й змінювання зубів без бо-лі. Штучні зуби з каучуку і золоті зліз Штернхеймської системи. Пацієнти з пр-вінцій полагоджуються в найкоротшій часі. П.Т. Урялоюцьким і студентам змака 2016 зніжки Польські в сплаті. 2-3

Подяка.

Отсею дорогою складаю сердечку дя-кву Вп. п. Дру Володимира і Білохорова, лікарів в Козові за безкорисну опіку і визначення мене в так-кої недуги.

Олена Купчинська

Подяка.

Високоповажаному Панови Ар-і Марітчакови Олександрови у Львові складаю сердечку подяку за успішну і шпору оборону Янурия Го-успішну в суді і у всі другі дора і Степана в суді і у всі другі інстанції. Степан і Федір Янурия.

Ширіть наш часопік!